

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitenlanden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau der COURANT.

DINGSdag. 13 JULIJ

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Julij.

De *Handwijzer* heeft het aan het rechte einde, waar hij pogen heeft gedaan, in 't voorbijgaan de geheime protestantsche genootschappen ten onzent ten krachtigste bijdragen om de laatste overblijfselen des Christendoms, die nog bij de Protestanten van Nederland gevonden worden, «voor altoos uit te roeien.» Dien aangaande zegt hij het volgende: «Het rationalismus, in wezenlijkheid niets anders dan het ideale pantheïsme, grijpt den mensch in alle zijne verhoudingen aan, en omslingert hem met een net van allerlei dwalingen, waardoor hij ten verderve wordt gesleept. Godsdienst, zeden, wetenschap, litteratuur, kunst, staatkunde, huisgezin, kortom alles wordt naar dien afgrond voortgestuwd. De geheele menschelijke maatschappij verkeert in gevaar van te worden afgerukt van hare grondslagen, om herbouwd te worden naar de hersenschimmige plannen van het rationalismus, dat voorwerpt haar eene nieuwe en meer met des menschen behoeften overeenstemmende inrigting te geven.

«Dit systeem van volslagen goddeloosheid wordt door alle geheime genootschappen, die zich reeds gevormd hebben en nog zullen vormen, in werking gebragt. Zij trachten te zamen een wereldwijd lozerbed, welke, gedruid onder den grond, alle middelen aangrijpt, om haar hervormingsplan ten uitvoer te leggen; in alles nabootsende eene ordening, die lijnrecht tegenover de Kerk van Christus staat.

«Onze geheime Protestantsche genootschappen kennen evenzoo geen ander doel, en zijn er ijverig op uit, om de wereld te vergifigen met wapenen, die de laatste overblijfselen van het Christendom, die nog in Nederland gevonden worden, tot afgrond te voeren. De geschiedenis dier afgrondgenootschappen, welke met ieder dag aan het licht komt, bewijst zonneklaar, dat ook zij geen andere leus hebben dan de wapenkreet van Voltaire: *Ecrasez l'infame!* Wel geven zij voor, de stoffelijke belangen hunner geloofsgenooten te willen bevorderen; doch men begrijpt ligt, dat dit een bloot voorgeven is, om de gemeedlijken in den lande, die iets kunnen bijdragen, op die wijze van hun geld te ontlasten. Nog nooit is er een geheim genootschap geweest, of het had tot doel ondermijning van het Christendom. Het spreekt van zelf, dat dit doel alleen bekend is aan de raddraaiers, en dat de meeste leden slechts gebruikt worden als blinde werktuigen in de hand hunner aanvoerders. Zoo gaat het in de vrijmetselarij, die in last heeft: uitroeping van alle geopenbaarde godsdienst; en dat het in onze geheime Protestantsche genootschappen ook zoo is, wordt reeds kenbaar uit de enkele omstandigheid, dat dezelfde man, die het hoogste woord voert in de vrijmetselarij, ook in het Protestantisch genootschap *Unitas* de kat de bel aanbiddt.

In een noot voegt de *Handwijzer* aan deze opmerkelijke woorden het volgende toe: «De lezer, die niet wil weten van deze ondermijning van het Christendom, en die de genootschappen, die de reeks van afgronden, die voortdurend voortkomen in de *Tijd*, *Noord-Hollandische Courant*. Men zal daar bijzonderheden in het licht gesteld zien, die bewijzen hoe treurig de gesteldheid der Protestantsche Kerk bij ons te lande is; daar zij, om zich staande te houden, tot zulke lage en dikwijls in den grond kinderachtige en belachelijke middelen haar toevlucht moet nemen.»

De *Courrier de la Meuse* van 11. vrijdag bespreekt zijn artikel over de verkiesingen, waartegen wij hebben gewaarschuwd. Wij haasten ons den *Courrier* de hulde te brengen, die hem toekomt, dat hij zijne dwalingen ridderlijk erkent en terugneemt, en alzoo een navolgenswaardig voorbeeld geeft van loyaleit. — Het doet ons leed aanleiding te hebben gegeven tot het vermoeden, dat wij in den *Courrier* geen waarheidsliefde veronderstellen. Dit echter is verre van ons. Wij hebben zelfs openlijk gezegd, dat alleen onbekendheid met den werkdag oorzaak kan zijn van de beoordeeling, die wij hebben gegeven. Wij willen niet ontkennen, dat onze kritiek onjuist was. Maar het had ons ook niet weinig geplaagd, dat een katholiek blad ligtvaardig ten strijde

toog met niet prijshanswapenen, en voor het oog der Protestanten *schoon* te zijn, wat menig protestantsch blad tegen de Katholijken *werkelijk is*. Bij den *Courrier* was het slechts eene vergissing, die evenwel niet onopgemerkt blijven mogt. De gretigheid, waarmede de *Nederlander* de voornaamste plaatsen uit het artikel van den *Courrier* heeft overgenomen, bewijst zulk. Dat de *Courrier* meent den *Nederlander* dank schuldig te zijn, omdat de laatste het onnoodig heeft geacht de aanhalingen met een woord toe te lichten, dat is al te naif. Wij hebben gemeend niet te mogen zwijgen, om dezelfde reden, waarom de *Nederlander* gemeend heeft niet te behoeven te spreken. Maar genoeg is het dat de *Courrier*, het *errare humanum est* in dachtig, met eenvoud gedaan heeft wat de loyaleit van hem vorderde, en alzoo de aanspraak op aller achting waardig is gebleven. Dit te erkennen is ons aangenaam, en zal, wij vertrouwen het, den *Courrier* niet onwelkom zijn.

De boekhandelaar J. H. van Loghem Junior te Haarlem schenkt aan de Nederlandsche litteratuur een geheel nieuw tijdschrift, onder den hier volgende titel: *De Acacia. Bloemlezing van oorspronkelijke en buitenlandse lettervuchten, verzameld op het gebied der vrijmetselarij.*

De prijs van vier afleveringen, die een boekdeel vormen, is f 3,00.

De *Acacia*, die de natuur ons schenkt, is een bloem van eene liefelijke roode kleur, maar die welke ons hier wordt aangeboden, ziet er heerlijk verlept en verflenscht uit, gekweekt zijnde in de dampige broeikas der vrijmetselarij.

Lettervuchten, zegt de titel; nu het zijn er dan ook vruchten naar. Ze zijn eerstens niet half rijp, en dan nog verschrompeld en wormstekig, en zoo zwaar op de tong als vergoorte citroenen. Aan schrale distelstruiken groeijen ook geen zoete druiven, en de helische poelen van den Tartarus, walmen ze wel iets anders op dan pestdampen?

Men kan gerust deze geur- en kleurlooze vrijmetselaars-akacia's de tuinschop opladen en de mestput in werpen. Ze zijn tot niets nut, en zouden tot verrotting overgaande, de dampkring nog maar meer bederven.

Het spreekt van zelf dat wij de 96 bl. vol bombast en onzin, op de gewone manier der vrijmetselaren uitgekraamd, niet hebben gelezen. Daartoe is de tijd ons te kostelijk, en als we ze over hebben, bosteden we ze liever om te lezen in de vertellingen van *Moeder de Gans*, of in de *Avonturen van Vilenspiegel*.

Het bespottelijkste stuk misschien van den bundel, hetwelk ons ter loops in het oog viel, is het: *Bouwstuk over de doortreffelijkheid van de leer der zuivere Rede*. Dit *Bouwstuk*, is een knutselwerkje van een opperman gelijk, die des avonds het een of ander voor liefhebberij uitroert. Het werd vertoond in de loge *Anna Paulowna*, gevestigd in het Oosten van Zaandam, door den broeder v. G.

In het stukje de *Vrijmetselarij* verdedigd, leest men de volgende kurieuse plaats:

«Dat de Protestanten en de Vrijmetselaren dus op hunne hoede zijn. De geest der onwetendheid en der vervolging sluimert ook bedden ten dage niet.»

O Protestantsche genootschappen, o vrijmetselaars-slempartijen — wat zijn de hoofdbronnen van uw licht en uw zedelijke vrijheid, bevroord en troebel!

Maar weest op uw hoede, het zwaard van den strengen Engel Gods is opgeheven, dreigende u den slag te geven.

Aan de *Deutsche Volkshalle* wordt het volgende geschreven uit Dantzig dd. 7 Julij: «Bij gelegenheid der missie, welke hier dezer dagen gehouden werd, liet de directeur van het hier gevestigde protestantsche gymnasium, Dr. Engelhardt, de gezamenlijke scholieren der hoogere klassen, door hem-zelf begeleid, ter kerke gaan op den dag, dat er gesproken werd over de pligten der jongelingen. Hij voelde zich daartoe bewogen en als gehouden, omdat den hem toevertrouwde jongelingen op geene overtuigender, krachtiger en indruk-

wekkender wijze hunne pligten onder de oogengebragt kunnen worden, dan door de missiepredikers geschiedt. Roomsche en Protestant is evenzoo in den lof van den waardigen directeur, die zich zoo veel aan de zedelijke vorming zijner leerlingen laat gelegen zijn, en die, om daartoe het zijne bij te dragen, zeker de doeltreffendste middelen te baat neemt.

Als pendant van dit bericht, zou men bij onszelf kunnen wijzen op zoo vele protestantsche heeren en werkbaren ten platten lande, die, wanneer er in hunne gemeenten missiepreken gehouden worden, niet alleen aan hunne onderhoorigen vergunning geven, maar ze zelfs dringend aanzetten om daar heen te gaan. Groote zegen zouden er opgezet worden, indien we spreken wilden van de uitstekende gevolgen, welke het bijwonen van die missiepreken ook op uitsluitend protestantsche gezinnen vaak heeft opgeleverd. Doch de tijd is daarvoor niet aangebroken.

Voor geruimen tijd is gemeld, dat de Katholijken van New-York een protestantsch bedehuis aangekocht hebben, om er een katholieke kerk van te maken. Op hetzelfde oogenblik getrokken de Katholijken van Montreal in Kanada voor 1000 pond sterling in bezit van de gebouwen van een seminaris der Herdeopers, om het in een gasthuis te hervormen. Dit seminaris was nog slechts voor weinige jaren gebouwd met groote kosten, in de hoop om Kanada protestantsch te maken, en men moest er ook aan katholieke kinderen onderwijs geven, om hen tot afval te brengen. Die pogingen bleven echter vruchteloos en stuitten af op het onwrikbaar geloof der goede bewoners van Kanada; dit blijkt op eene overtuigende wijze uit den eigendomsovergang, waarvan wij hier spreken. Montreal, dat reeds zoovele heftdige gestichten bevat, zal dan weldra een nieuw katholiek gasthuis hebben, en de stad verloochent dus gepenszins haren roemvollen naam van *Maria-vrij*, dien hare vrome stichters haar gaven. Bovendien zijn er nog twee kerken in aanbouw; de eene staat onder de bescherming van de H. Anna, de andere, onder die van den H. Petrus, zal bediend worden door priesters, die vroeger bekeerde inboorlingen waren. Eindelijk ligt in het midden der stad het kollegie der Eerw. PP. Jezuïeten, een kolossaal gebouw, dat weldra voltooid zijn zal, en eene nieuwe en rijke bron voor de opvoeding der Kanadasche jeugd zal wezen, ofschoon er reeds op eene verdienstelijke wijze in het goddienstig en klassiek onderwijs der jeugd voorzien is door den ijver der geestelijkheid van Montreal.

Men schrijft uit Londen aan de *Kreuz-Zeitung*: dat ten aanzien van de voorvallen te Stockholm, de uitkomsten van de aldaar plaats gehad hebbende vervolging der Katholijken moeilijk zijn te beoordeelen, welke zij ook zijn mogen. Zooveel is ons reeds zeker, dat dit voorval een der ernstigste in de nieuwste Engelsche geschiedenis is, want het heeft geenszins den schijn van toevallig, of van enkele personen; het komt te zijn. Nog voor weinige dagen, namelijk den 20 Junij, maakte ik een opreis naar de kloosters van de overgedrevene geruchten, welke omtrent zeer veel beduidende antikatolieke bedoelingen der regering in omloop waren, en ik merkte daarbij aan, dat naar het gevoelen der menigte, hare wenschen daarin werden uitgedrukt. Eene handtastelijke bevestiging van dit inzicht moest spoediger volgen, dan aangenaam kon zijn. Voor dat oogenblik is het van belang, om de kenschetsende byomstandigheden ter dezer gelegenheid wel te onderscheiden. De vervolging vertoonde zich in eene tweeledige gedaante, enerzijds tegen de kerken, anderzijds tegen de personen van eene andere belijdenis, zelfs zonder aanzien des geslachts.

Bij de beroving en vernieling der kerken trad eene vooraf overlegde handelwijze op den voorgrond. Het grauw begeeft zich van de eene kerk naar de andere, dood op zijn gemak, omdat het van den inwonersdige politie niets te vrezen heeft. Al wat tot de kerk behoort wordt vernield, en het meten Biskop van Stockholm, die zelf in de nacht te laten springen; de kerken op

het dak werden alvast neergeschoten. De dienstboden in de pastorie waren daags te voren heimelijk gewaarschuwd geworden. De kerkroof werd aangevangen en voltooid onder het zingen van volksliederen, waarmede het woeste graauw de straten doortrok, en het verbrijzelen der geschilderde vensters aanschouwde. Hieruit kan men den protestantschen zin en den tory-geest van het oproer proeven. De kerkelijke organisatie door Pius IX heeft den hoogmoed der Engelsche natie verbitterd; van daar de vernieling der kerken; maar de moord en uitplundering der leren is te wijten aan den wrok der masa's arbeiders, die in de toenemende lersche bevolking brooddieven zien, die volgens de socialistische stellingen, die men hun heeft voortgepredikt, moeten uitgeroeid worden!

Omtrent het proces van den rampzaligen Achilli leest men in de Berlijner *Kreuz-Zeitung*: »De bladen, die Lord Campbell verdedigen, zoo als b. v. de *Globe*, doen dit geenszins op gronden uit de zaak zelve, maar zij verwijzen slechts op den tegenwoordigen »overmoed der Katholieke Kerk» en op Newman's »hatelijke partij-zucht.» De ministeriele *Morning Herald* is zoo onverstandig, dat hij uit de ergerlijke in dit rechtsgeding openbaarde feiten het gevolg trekt, dat de innerlijke toestand van het katholiek Seminarie te Maynooth behoort onderzocht te worden, en dienvolgens spoort hij de kiezers aan, om voor geen kandidaat te stemmen, die zich niet verbinden wil dat onderzoek door te drijven. »De *Herald* geeft dus te kennen, dat hij Dr. Achilli, in weerwil zijner geregelijke vrij spraak, voor schuldig houdt. Werkelijk is dit ook de zienswijze, welke, in weerwil van het gejuich over Newman's veroordeeling, onwillekeurig door het publiek wordt gedeeld; de kapel op het plein Dufour, waarin Achilli vroeger plagt te preeken, staat reeds eene maand ledig en verlaten en blijft thans gesloten.»

De Belgische ministerraad heeft vrijdag avond eene zitting gehouden, na afloop waarvan de gezamenlijke ministers hun ontslag aan den Koning hebben aangeboden.

Door de provinciale geneeskundige commissie alhier zijn in hare zittingen van 30 Junij tot 9 Julij bevorderd: tot stedelijke en plattelands-heelmeesters, de heeren P. Wijn, F. J. Freeriks; tot stedelijke heelmeesters H. J. Klanke en J. Coomans de Ruiter; tot vroedmeesters G. M. Liernur, A. Boom, J. Coomans de Ruiter en O. A. J. Richele; tot landmeester: A. Salzedo; tot droogist: J. F. A. Holman; tot veldwachter: W. G. Hoening, G. J. van der Vliet, en M. Jacobs.

Men leest in de *Haarlemsche Courant*: Lieden, die dezer dagen den ringdijk rondom het Haarlemmer-meer hebben bewandeld, van de Leeghwater naar de Lijnden en halfweg, en van daar, langs de Grucquius terug, naar het eerstgenoemde pompwerktuig, hebben binnen deze uitgestrekte vlakke geen water meer kunnen bespeuren. Den 10 Julij hebben eenige personen den drooggemaakten grond binnen den polder bezocht. Zij zijn daartoe de gegraven wordende vaart van de Lijnden naar de hoofdvaart, die den polder in de lengte doorsnijdt, tot op een afstand van anderhalf uur gevolgd, en hebben zich van daar naar Almeer begeven, zonder eenig water te kunnen ontdekken. Alleen aan de zijde van Aalsmeer heeft de nog diepe modder eenige moeilijkheden gebaard. Over het geheel zijn, zoo men verzekert, de gronden midden in het Meer vaster bevonden, dan aan de kanten. Men meent het thans er voor te mogen houden, dat de onderneming, wat betreft het opvoeren van het water uit den droog te maken polder, zoo goed als volbragt is; en dat het nog aankomt op de verkaveling, welke voltooiing veelal zal afhangen van het aantal der arbeiders, die daartoe zullen kunnen worden te werk gesteld.

Wij lezen in het *Handelsblad*: »Wij hebben dezer dagen geklaagd over belemmeringen, welke wij in het ontvangen onzer koerier-berigten van de zijde der beambten van de postkerken ondervonden. De billijkheid vordert thans, dat wij melden, dat onze minister van financiën, dadelijk nadat Z. Exc. met de gegrondheid onzer klagen was bekend gemaakt, daarin op de meest hensche wijze heeft voorzien.»

In de zitting der Prov. Staten van Friesland is tot suppletor lid van het kollegie van Ged. Staten herkozen de heer Mr. Jan van der Veen.

Z. M. 1° heeft goedgekeurd de door de gemeenteraden van Oostland en Schelluinen en Papkop gedane benoemingen van de burgemeesters J. D. van Slippe en P. M. Montijn, tot sekretaris; 2° eervol ontslagen J. D. Frenjt als burgemeester van Zuidland, c. a., met dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten, en 3° benoemd tot burgemeester van Zuidland, c. a., M. J. de Jong Jz. en van Hardinxveld P. M. Brouwer.

Het *Staatsblad* n°. 130 bevat het kon. besluit van den 30 Junij 1852, houdende plaatsing in het *Staatsblad* van de overeenkomst met Groot-Brittannië gesloten, ter regeling van

de scheepvaart-aangelegenheden tusschen Nederland en de Verenigde Staten der Jonische Eilanden.

De Minister van Financien, heeft bij resolutie van 2 Julij jl, N°. 31, goedgevonden, de arrondissements-direkteurs te magtigen, om, voor zooveel ieder hunner aangaat, de vereischte orders te stellen, dat het bepaalde bij evengemelde resolutie, betreffende den invoer van zijden stoffen uit Frankrijk, worde toegepast op al de zijden stoffen, linnen en waren van allerlei soort, waarvan het inkomend regt naar het gewigt zal worden voldaan.

Van Regeringswege zijn verzonden, om aan de belanghebbende Kamers van Koophandel en Fabrieken te worden medegedeeld een prospectus betreffende de werktuigenfabriek te Carlsruhe, ter uitbreiding van welke, onder medewerking der Badensche regering, die thans den eigendom der fabriek heeft overgenomen, eene maatschappij met actien wordt opgericht, waartoe men de deelneming ook voor het buitenlandsche publiek volgens de bepalingen van het prospectus heeft opengesteld.

Volgens Zr. Ms. konsul te Lubeck, ontvangen schrijven, is die haven gedurende de eerste zes maanden van dit jaar door 20 schepen onder Nederlandsche vlag bezocht geworden, welk aantal omtrent gelijkstaat met dat van het eerste halfjaar 1851. Het zou aanzienlijker geweest zijn, ware het niet dat, ten gevolge van de hooge prijzen der granen, de uitvoeren daarvan in vergelijking met vroegere jaren verminderd zijn. Van voormelde schepen hadden er 6 te Lubeck overwinterd. Van de overige 14 schepen kwamen 1 van Hamburg in ballast, 5 van New-Castle met stukgoederen en steenkolen, 1 van Brussel met glas, 3 van Sunderland met steenkolen en aardewerk, 1 van Roëskilde in ballast, 1 van Antwerpen met stukgoederen, 1 van Amsterdam met stukgoederen en 1 van St. Petersburg met wijn.

Van deze schepen vertrokken: 1 naar Nyborg in ballast, 1 naar Nederland met tarwe, 2 naar Gent met raapkoeken, 5 naar de Oostzee in ballast, 1 naar Wisbach met beenderen, 1 naar de Noordzee in ballast en 1 met granen, 1 naar Lynn met raapkoeken, 1 naar Stettin met rogge, een naar Engeland met raap- en lijnkoeken en 1 naar St. Petersburg in ballast, terwijl 1 in lading lag naar Engeland en nog drie onbevracht waren.

De gewassen in die streken stonden over het algemeen goed en gaven vooruitzicht op een gunstigen oogst waardoor in dit geval de prijzen lager en de uitvoeren

Zondag 11 Julij teekende de Thermometer, Sch. van Fahrenheit, 'smiddags 12 ure, 82 gr., nam. 1 ure 83 gr., 2 ure 84 gr., 3 ure 82, 4 ure 81 gr., 5 ure 78 gr.; 's avonds 6 ure 76. — Maand. 12 Julij. 12 ure 76 gr., 1 ure 77 gr., 2 ure 77 gr., 3 ure 78 gr., 4 ure 78 gr.

's GRAVENHAGE, 10 Julij. Dezer dagen hebben de minister van binnenlandsche zaken, alsmede de heeren Ferrand, van Gendt en Staring, benevens andere ambtenaren en overheden, in druk eene uitvoerige memorie ontvangen van de binnenschipperij van Zwolle, Hasselt Zwartsluis, de Dedemsvaart, Meppel, Hoogeveen en de Smilde, welke memorie ook voor het publiek is verkrijgbaar gesteld onder het opschrift: *De tolquestie van het Zwolsche Diep nogmaals toegelicht*.

De ondernemers hebben ten hunnen behoefte een vrij zwaren tol aan de scheepvaart van vier provincien opgelegd. De binnenschipperij acht dien tol eenen haar onregtvaardig opgelegden last en komt daartegen thans op nieuw openlijk, dewijl het proefsgewijze ingevoerde tollatief wel haast (op 31 Dec. 1852) ophoudt te gelden. In hare memorie worden feiten medegedeeld, die de aandacht verdienen. De beslissing des ministers, die, hoewel zelf aandeelhouders in de onderneming van den aanvang af, daarin onpartijdigheid en regtvaardigheid bij ijver tot bevordering van algemeen nuttige ondernemingen heeft getoond, is eerlang te wachten.

NIEUWESLUIS, 11 Julij. Gisteren avond is te Vlaardingen binnengekomen de derde haringjager, aanbrengende 61½ ton volle en 67½ ton maatjesharing, te zamen 129½ ton. (H.)

ALKMAAR, 11 Julij. Gisteren heeft men, ten gevolge van de brandende hitte, den stoker op de stoomboot *Constantia* bewusteloos bij zijne werkzaamheden gevonden, en in schier wanhopigen toestand naar het gasthuis alhier vervoerd. (ib.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIS, 10 Julij. De staatsraad is gisteren vergaderd geweest onder het voorzitterschap van den heer Ba-

roche. Er zijn weinig leden van het Wetgevend Ligchaam in de hoofdstad.

— De Prins-President heeft bij een dekreet van den eersten dezer de oprigting eener vaste commissie tot inzameling van statistieke narigten in elke kantonschouff-plaats bevolen. De leden derzelve worden door den prefect van het departement benoemd, die ook zelf of door een hem onderhoorigen ambtenaar hare vergaderingen bestuurt. Elke commissie zal in twee tabellen de feiten, welke het gouvernement jaarlijks of om de vijf jaren wenscht te kennen, opteekenen, en die opgaven dagelijks bijhouden. De jaarlijksche en de vijfjarige tabel zullen aan den onderprefekt worden opgezonden, nadat zij eene maand voor een ieder ter inzage gelegen hebben en de door het publiek gemaakte aanmerkingen door de commissie onderzocht zijn. Vervolgens zullen de tabellen nog eene herhaalde herziening ondergaan, en eindelijk moeten hare zamengetrokken uitkomsten door den prefect aan het gouvernement worden medegedeeld. Het dekreet, dat de commissie wordt bepaald, dat eene statistieke commissie, die zich niet bezighoudt met zaken, welke de haar opgedragen taak niet betreffen, door den prefect kan worden ontbonden.

De beide in het besluit bedoelde tabellen bevatten eene reeks van vragen betreffende de gesteldheid der voortbrengende krachten des lands, bij voorbeeld over de waarde der grondstoffen, over den prijs der daaruit vervaardigd wordende artikelen, over het aantal arbeidslieden, welke aan de vervaardiging der onderscheiden produkten medewerken, over het aantal en den aard der daarbij gehezigd wordende beweegtoestellen, over de verhouding van het binnenlandsch verbruik tot den uitvoer, en over andere zoodanige punten, welke buiten den eigenlijken werkring der ambtenaren liggen en alleen door de belanghebbende partikulieren worden opgegeven.

De commissien van statistiek zullen met den 1 Januarij 1853 hare werkzaamheden moeten aanvangen.

In de voordragt des ministers, waarop dit besluit genomen is, wordt gezegd dat eene naauwkeurige statistiek hoogst nuttig, ja noodzakelijk is als grondslag van een goed regeringsstelsel. Verder wordt betoogd dat hiervoor in Frankrijk nog veel te doen is, inzonderheid voor de statistieke kennis van al hetgeen den landbouw en de volksbedrijvigheid in het algemeen betreft, en dat daarin de medewerking van partikulieren hoogst nuttig en bijkans onmisbaar is.

Het blijkt uit den staat oopens den stand der sedert de vorige opgave, is verminderd met 20 miljoen franks. De portefeuille is daarentegen toegenomen met 14½ miljoen. De rekeningen kourant zijn met 31 miljoen verminderd. De rekening kourant der schatkist is daarentegen met 37 miljoen vermeerderd. Het bedrag der in cirkulatie zijnde bankbiljetten is met 14 miljoen toegenomen. De beleeningen op effecten verminderden met 4½ miljoen; het totale bedrag der door de bank op effecten beleende gelden, bedraagt echter desnooemden niet minder dan 48½ miljoen. De bank, die slechts sedert eenige weken beleeningen sluit op aandeelen in spoorwegaktien, heeft reeds 24 miljoen daarop voorgesloten. Over het algemeen is de stand der bank iets gunstiger te achten.

De bank van Frankrijk heeft het bedrag van het fonds voor voorschotten op spoorweg-aktien verhoogd van 40 tot op 80 miljoen franks.

— In de *Moniteur* leest men eene officieele mededeeling, waarbij de redenen worden uiteengezet, waarom de rapporten van den Senaat niet openbaar worden gemaakt. De regering zegt dat de Senaat niet geroepen is (met uitzondering van de gevallen, waarin hij een zelfstandig besluit neemt) om den inhoud van wetsontwerpen te onderzoeken; hij heeft slechts na te gaan of zij al dan niet met de konstitutie in strijd zijn, en zijne besluiten bepalen zich dan tot de volgende woorden: De Senaat *verzet er zich tegen*, of *vergunt het*, dat deze of gene wet gepubliceerd worde.

— Men beweert, dat Louis Blanc geneigd is zich met de regering te vereenigen, en dat deze in de drukkenstelsel, is in 37-jarigen leeftijd overleden. Hij was Ridder van het Legioen van Eer. Door hem werd de polyomatype-gieterij uitgevonden. Hij had met zijn neef F. Didot de Fransche assignaten geteekend en graveerd.

— Gedurende de warmte der drie laatste dagen is te Parijs voor een miljoen fr. ijs verbruikt. Een koopman heeft uit vrees dat zijn voorraad mogt op raken, drie schepen van Havre naar Zweden gezonden, om 3000 ton ijs te halen, die den 15 Augustus kunnen aankomen.

— Vermits in Neuchatel de partij der monarchalen heeft besloten door eene openlijke vergadering harer aanhangers te doen uitkomen hoe talrijke en achtenswaardige ingezetenen nog de monarchie aankleeften, en de voorstanders van het door het Eedgenootschap gewaarborgde republikeinsche bewind van 1848 besloten hebben dat plan door eene gelijksoortige tentoonspreading van kracht te verrijden, heeft de kantonsraad, beducht

voor eene botsing der beide partijen, den 2 dezer eene proklamatie uitgevaardigd waarin hij den ijver der republikeinen prijst, maar hen vermaant zich met kalme en waardigheid te gedragen, en elke aanleiding tot storing van den openbaren vrede te vermijden, ten einde daar door den indruk, dien hunne zamenkomst maken moest, nog te verhoogen.

Den 6 dezer zijn de beide partijen bij het vlek Valangin gelijktijdig bijeengekomen, en deze zonderlinge demonstratie is zonder wanorde of botsing afgelopen, hoewel het aan weerzijden niet ontbrak aan gloeiende toespraken en heftige uitvallen tegen de andersdenkenden. In de vergadering der republikeinen is de volgende verklaring aangenomen en door al de aanwezigen ondertekend, om aan de hooge bonds-overheden te worden opgezonden: Het volk van Neuchâtel, heden in eene grondvergadering te Valangin zamengekomen, verklaart voor God en voor het aanschijn des hemels, dat zij Zwitsers en niets dan dat willen zijn en blijven; dat zij de republiek van Neuchâtel willen in stand houden; dat zij met al hunne kracht protesteren tegen het drijven van de Zwitsersche troepen. 1 Maart 1848.

Sommigen willen dat de vergadering der republikeinen veel talrijker was maar minder lieden uit de hoogere standen telde dan die der monarchalen.

Uit Smyrna wordt gemeld dat de Maroniten in volslagen opstand zijn geraakt tegen de Porte. Te Smyrna is de hitte schier ondragelijk. Geheele wolken sprinkhanen zijn in zee gevallen; zij beginnen te rotten en verspreiden eenen ondragelijken stank.

MADRID, 4 Julij. Het lijk van den ter gelegenheid van den aanval op het eiland Cuba in het vorige jaar door den generaal Lopez gedooden Spaanschen generaal Enna, ligt nog altijd ten toongesteld in de Kerk van Tortosa, van waar het morgen naar Saragossa moet vervoerd worden.

Het Engelsch eskader in de Middellandsche zee bevond zich den 1sten Julij in de nabijheid van Malaga. 5 Julij. Men spreekt hier nog steeds van groote veranderingen in de konstitutionele instellingen, inzonderheid betreffende de zamenstelling, organisatie en bevoegdheid van de Cortes. Bravo Murillo regeert zoo als hij wil, en niets verzet zich tegen zijn alvermogen.

ENGELAND.

Londen, 10 Julij. Er worden gestadig nieuwe resultaten van de verkiezingen bekend. Te Southwark zijn verkozen Sir Molesworth en Pellatt; te Westminster Sir de Lucq, Evans en Hilley; te Tiverton, Lord Palmerston. De laatstgemelde staatsman heeft, nadat zijne verkiezing is bekend geworden, eene zeer vrij geestige redevoering uitgesproken, die vrij belangrijk is uit een staatkundig oogpunt. Een der denkbeelden, die de edele Lord ontwikkeld heeft, is de onmogelijkheid van den inval in Engeland door Fransche troepen.

Fe gisteren, zegt de Times, was het resultaat van bijna 200 verkiezingen bekend, namelijk 139 liberalen en slechts 53 ministerieelen. De verkiezingen hebben dus een ongunstig resultaat voor het kabinet opgeleverd.

De Tory-partij heeft slechts één belangrijk lid verloren, t. w. den markies de Douro, den oudsten zoon des hertogs van Wellington, die te Norwick niet is verkozen. Hij was geen staatkundig man, maar zijn naam en zijn vermogen zijn aanzienlijk.

Te Bradport heeft de vrijhandel een belangrijken steun verloren in den persoon van kolonel Thompson, een der voornaamste vrienden van Cobden, en een der dichters van de beruchte anti-corn-law leage, alsmede door de nederlaag te Liverpool van den heer Cardwell, die een ambtvoortzetter van Sir Robert Peel, Lord Mahon, niet herkozen te Hertford.

De Whig-partij heeft almede zeer zware verliezen geleden. George Clark, een der voormalige ambtgenooten van Lord John Russell, is te Dovres tegen Lord Chalsea gekozen, en de advocaat-generaal van het kabinet, Sir John Romilly, is niet verkozen te Greenwich, en Shafto Adair evenmin te Cambridge.

Sir Packington plaatst den strijd op zijn waar terrein, met te zeggen, dat de regering vooral de monarchie te verdedigen, en den gang eener losbandige democratie tegen te houden had.

De Sun zegt aangaande de verkiezingen het volgende:

Van de tot gisteren bekend geworden 283 verkiezingen kan men rekenen, dat 205 voor de oppositie en slechts 83 voor het ministerie zijn uitgevallen. Wanneer men de krachten der oppositie berekent, tellen wij daar onder de liberalen, whigs of radikalen en de liberale conservatieven; doch die laatsten zelfs daar latende, heeft de oppositie tot dusver nog altijd eene meerderheid van 97 stemmen hebben. Wanneer men de veranderingen nagaat, die hebben plaats ge-

had, is de uitkomst, dat de oppositie 28 en het ministerie 21 stemmen heeft gewonnen; derhalve heeft de oppositie nu reeds 7 stemmen meer.

Blijkens den laatst bekend gemaakten wekelijkschen staat der Engelsche bank is de cirkulatie der biljetten met 898,620 £ en de voorraad van haar edel metaal met 154,617 £ vermeerderd.

De hooge katholieke geestelijkheid is op dit oogenblik in provinciaal Koncilie vergaderd in het kollegie van de H. Maagd te Oscoti. Alle bisschoppen wonen het Koncilie bij, uitgenomen HH. Hoogw. van Nottingham en Liverpool, die afwezig zijn uithoofde eener ongesteldheid. Eene pontifikale mis is door Z. Em. den Kardinaal-Aartsbisschop van Westminster tot opening der werkzaamheden van het koncilie opgedragen.

Te Dublin en te Wigan hebben botsingen plaats gehad tusschen de Protestanten en Katholijken. Een aantal personen werden gevangen genomen. Naar Preston werd een trein gezonden, om troepen af te halen. Te Dublin is in de straten gestreden. Een persoon heeft daarbij het leven verloren.

H. M. wordt te Cork verwacht.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 11 Julij. De Koning is heden met den Keizer von Rusland van Stettin hier aangekomen. De heer v. Bismarck Schönhausen is gisteren naar Frankfurt vertrokken.

De Preussische Zeitung berigt dat Z. M. de Koning zich den 8 dezer naar Stettin begeven zal, om aldaar de komst des Keizers van Rusland af te wachten.

Hetzelfde blad meldt, dat de buitengewone Pruisische gezant te Weenen, de graaf von Bismarck-Schönhausen, den 8 dezer te Berlijn aangekomen is, en weldra weder op zijn post naar Frankfurt terug zal keeren.

Uit Hamburg schrijft men dat prof. Wurm, die aan eene geschiedenis der Hanzesteden werkt, zich naar de Nederlanden zal begeven, ter nalezing van de stukken die te Utrecht worden bewaard, nopens de onderhandelingen, ten tijde der reformatie door de Hanzesteden met de Staten-generaal aangeknoopt, over het sluiten van een onderling verband.

In vele Zwitsersche kantons, waar tot dusver de radikale partij heerschte, beginnen de behoudgezinden de overhand te verkrijgen. De tegenstand tegen het centralisatiestelsel, de bureaucratie, de toelating en de nieuwe militaire organisatie wint veld.

Volgens eene onlangs te Berlijn openbaar gemaakte officiële opgave telde men op het einde van het vorige jaar in Pruisen 24,201 volkscholen met 30,865 onderwijzers en 2,453,062 leerlingen; 505 burgerscholen met 2269 onderwijzers en 69,302 leerlingen, 385 meisjescholen met 1908 onderwijzeressen en 53,570 leerlingen, 117 gymnasien met 1654 onderwijzers en 29,474 leerlingen. De 46 seminariën voor de opleiding van schoolonderwijzers telden 2411 kweekelingen, aan de 7 hogescholen bevonden zich 4306 en aan de 6 geestelijke seminariën 240 studenten.

WEENEN, 8 Julij. Een brief uit Athene, dd. 28 Junij berigt, dat de Grieksche regering van de inwoners van Marne de uitlevering had gevorderd van den monnik Christophoros Papoulaki; doch de Mainoten afstammelingen der oude Spartiaten weigeren zulks; de regering zal dus nieuwe troepen derwaarts zenden; men ziet daaruit wel, dat de Grieksche kwestie alles behalve geëindigd is.

Betreffende het ontwerp tot regeling der Grieksche synode, door den Senaat, gelijk door de Kamer van Volksvertegenwoordigers, eenstemmig en bijkans zonder diskussie aangenomen is.

Een Atheensch dagblad, het orgaan van het ministerie, berigt dienaangaande het volgende: Het ontwerp betreffende de zamenstelling en de bevoegdheden der synode behelst de oplossing van eene der gewigtigste vraagstukken die sedert de vestiging van het Koninkrijk Griekenland in hetzelfde zijn opgetreden, en nog nimmer is een zoo belangrijk wets-ontwerp zoo eenstemmig goedgekeurd en aangenomen geworden. De natie mag zich gelukkig noemen met zulk eene uitkomst welke aan alle kuiperijen en woelingen een einde zal maken en de lasteringen waarmede men het land beroerde en de ingezetenen in hun geweten bekommerd maakte, zal doen verstommen.

Het volgende is de hoofdinhoud van het wets-ontwerp: De zuiver godsdienstige en kerkelijke aangelegenheden worden onderscheiden van die van gemengden aard waarin het burgerlijk bestuur en de administratie betrokken zijn. In de eerste is de Kerk geheel onafhankelijk en vrijwerkend; in de laatste kan zij niets doen zonder medewerking der regering. De heilige synode bestuurt de kerkelijke aangelegenheden; zij bestaat uit den aartschop van Athene als voorzitter, en uit vier leden, die telkens voor een jaar naar den ancienneteitsregel uit de bisschoppen en aartsbisschoppen des lands worden benoemd. Een kommissaris des Koning uit den lekenstand woont alle zittingen der synode bij, zonder deel te nemen aan de discussie of stemming. Het huwelijk wordt

als eene handeling van godsdienstigen en tevens burgerlijken aard beschouwd; al wat de godsdienstige zijde dezer handeling betreft, wordt aan de kennisgeving en de beslissing der Kerk overgelaten, terwijl de burgerlijke handeling betreft en van deszelfs gevolgen voor de maatschappelijke en tijdelijke orde van zaken. De ontbinding des huwelijks wordt na de einduitspraak der bevoegde burgerlijke regtbank door de geestelijke overheid kerkelijk afgekondigd. De heilige synode mag met niemand hetzij binnen of buiten 'slands briefwisseling voeren, dan door tusschenkomst des ministers van eredienst.

De regering en de kamers hebben door dit wets-ontwerp de onafhankelijkheid der Kerk van het koninkrijk Griekenland verzekerd in behoorlijk verband met de onafhankelijkheid des staatsgezags en met hare betrekking tot al de andere regtgeloovige kerken waarmede de kerk van Griekenland naauw vereenigd is.

De koning van Saksen is, door Tyrol naar Dalmatie gereisd en zal op de terugreis in het begin van Augustus te Weenen komen.

ITALIE.

Prins Jérôme Odesscalchi is den 30 Junij te Rome, in den ouderdom van 65 jaren, overleden.

De Fransche regering heeft, gelijk een harer organen, de Patrie, berigt, aan verscheiden officieren van het Fransche leger vergunning verleend om in het Romeinsche leger dienst te nemen.

In de Sardijnische Kamer van Afgevaardigden is bij de verdere beraadslaging over het wets-ontwerp op de burgerlijke huwelijks-voltrekking, van de zijde der liberalen een amendement voorgesteld, strekkende om te beletten dat de burgerlijke huwelijks-voltrekking door de kerkelijke voorafgegaan worde; het werd door de ministers ondersteund, doch met eene geringe meerderheid van stemmen verworpen. Eenige liberale leden, die de aldus gewijzigde voordragt zouden hebben aangenomen, gaven nu te kennen, dat zij daaraan hoorn stem niet zouden kunnen geven, dewijl hunne instans het groote belang van de onafhankelijkheid der burgerlijke overheid niet genoegzaam gewaarborgd was door de bepaling, dat de burgerlijke huwelijks-voltrekking van de kerkelijke onafhankelijk is.

Den 6den Julij handelde de Kamer slechts over eenige onderwerpen van lokaal belang.

De Sardijnische Kamer van Afgevaardigden heeft het ontwerp aangenomen, betreffende het aanleggen eener telegrafische linie van Turin naar de Fransche grenzen.

Het Sardijnisch eskader, zamengesteld uit een fregat, een schoener en drie brikken, onder bevel van den kapitein Persano, thans zeilklaar in de haven van Genua; zal de Middellandsche zee en den Levant bezoeken.

H. M. de koningin van Sardinië is, in de zesde maand harer zwangerschap, ontijdig bevallen; de jonggeboren prins ontving den doop en is daarna overleden; de toestand waarin H. M. verkeert, is echter in geenen deele gevaarlijk.

De Toskaansche Moniteur deelt het dekreet van den groothertog mede, waarbij aan den minister Baldasseroni en aan 30 andere industrieelen, de dekoratie van verdienste 1ste klasse wordt toegekend.

Binnen weinige dagen zal Toskane wederom door 2000 man Oostenrijksche troepen ontruimd worden.

De Groothertog van Toskane heeft onlangs bij uitgevaardigd besluit bepaald, dat jongelieden, die, door een zwervend of werkeloos en ongeregeld leven en door hebberlijke luijdruchtigheid en losbandigheid, hunne familie tot last strekken en voor de openbare rust gevaarlijk zijn, en tegen welke vruchteloos de gewone politiemaatregelen zijn aangewend, bij het staande leger zullen worden ingelijfd.

BELGIË.

BRUSSEL, 11 Julij. De Moniteur behelst een koninklijk besluit van den 6 dezer, waarbij magtiging is verleend tot de oprigting eener naamlooze maatschappij ter daarstelling van eene openbare wasch- en badinrichting, vooral voor de minvermogene volkskassen te dezer stede. Deze onderneming zal met een kapitaal van fr. 100,000 gedreven worden, waarvoor de stad Brussel eene rente van minstens 4 pCt. waarborgt.

STADSNIUWS.

Het stedelijk bestuur herinnert bij de ingetreden hooftdagen aan de verplichting, om de honden niet ongemakkelijk en vooral niet los te laten loopen, op boete van 75.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Julij.

BEVALLEN (6 Julij): M. G. Cramer, 1ste luitenant (9 Julij): L. S. M. Weiburg, geb. Weiburg. OVERLEDEN (8 Julij): J. Van der Velden, 2de luitenant de Neff, 14 j.

